

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ**
Avdelning 1
Kristina Franzén

DOM
2014-09-17
Meddelad i
Malmö

Mål nr
1287-14

KLAGANDE

Ricard Nilsson, 760410-3577
Anstalten Kirseberg
Box 3097
200 22 Malmö

MOTPART

Kriminalvården
Region Syd, Regionkontoret
Box 3136
200 22 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kriminalvårdens beslut den 17 januari 2014, se bilaga 1

SAKEN

Innehav av personliga tillhörigheter enligt fängelselagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och förordnar att
Ricard Nilsson ska medges rätt att inneha kortlek i sitt bostadsrum.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Ricard Nilsson yrkar att han ska medges innehav av kortlek och anför i huvudsak följande. Kriminalvården hänvisar till att säkerhet och ordning i anstalten kan äventyras utan att närmare tydliggöra hur det skulle ske i hans enskilda fall. Beslutet motiveras med risken att intagna spelar om pengar, risken för att det motverkar pågående behandling osv. Han personligen har aldrig diagnostiserats för spelmissbruk och genomgår inte någon behandling mot det. Av det överklagade beslutet är det uppenbart att det råder ett generellt förbud mot innehav av kortlekar. Kriminalvården verkar därmed vara av uppfattningen att de inte behöver bemöta hans specifika argument eller ens göra en individuell prövning av de omständigheter som föreligger i hans fall. Ett generellt förbud av den karaktär som nu är aktuellt kräver ett direkt stöd i lag, i annat fall måste ärende prövas och ett avslag motiveras utifrån de specifika omständigheter som föreligger i det enskilda fallet (jmf RÅ 2010 ref. 9, RÅ 84 2:73 samt Kammarrättens i Stockholm beslut den 9 augusti 2002 i mål nr 3109-02). Kriminalvården kan inte anses ha uppfyllt sin bevisbörda vad gäller påvisandet av säkerhetsmässiga eller andra skäl som talar emot innehavet av en kortlek. Utgångspunkten ska därför vara att hans begäran ska beviljas. Överklagandet handlar om hans personliga innehav och hans möjlighet att lägga patients i sin cell. Möjligheten att lägga patients bör alltså medges i sysselsättnings syfte. Kortleken i fråga har dessutom inköpts i anstalten Tidaholms kiosk och bör med hänsyn till detta anses utgöra ett tillåtet innehav. Av de allmänna råden till 5 kap. 1 § andra stycket fängelselagen framgår bland annat att tillåtet innehav i cellen är tillhörigheter som är inköpta i kiosk eller varuautomat genom Kriminalvårdens försorg. Anstalten Kirseberg bör rimligen inte ha möjlighet att införa en lokal ordningsregel som står i strid med anförda föreskrift. Vidare bör Kriminalvårdens beslut anses utgöra ett upphävande av ett tidigare beviljat beslut. Han har haft exakt samma kortlek som beviljat innehav på anstalten Tidaholm. Nu nekas han exakt

samma innehav på anstalten Kirseberg, vilken har en lägre säkerhetsklass än Tidaholm. Han var även på anstalten Tidaholm tvungen att ansöka om tillstånd för innehav av kortlek. Att såväl ansökan som beslutet skedde muntligen har inte någon betydelse för beslutets negativa rättskraft. Av gällande rättsdoktrin framgår att beslut kan vara muntliga och att även muntliga beslut bör anses kunna ha negativ rättskraft. Det måste således finnas tvingande säkerhetsskäl för att beslutet ska kunna ändras och omprövas. Kriminalvården har inte framlagt något skäl som kan anses ligga till grund för att ändra ett gynnande beslut. Av detta följer att hans beviljade innehav på anstalten Tidaholm ska fortsätta gälla på Kirseberg. Kriminalvården framhåller att Förvaltningsrätten i Malmö tidigare prövat frågan om innehav av kortlek i anstalten Kirseberg och då avslagit överklagandet. Detta avgörande är dock inte relevant i det aktuella ärendet då det varken rör frågan om innehav av kortlek som inköpts i en anstalt med högre säkerhetsklassning eller om huruvida ett muntligt innehavsbeslut kan anses utgöra ett beslut med negativ rättskraft.

Kriminalvården bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Det tillämpas inte något generellt förbud av innehav av kortlek på anstalten Kirseberg, utan sökt innehav prövas i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. 1 § fängelselagen. Anstaltens principiella ställningstagande är visserligen att kortlekar i normalfallet äventyrar säkerheten på anstalten men i det enskilda fallet kan det finnas skäl att bevilja innehav av kortlek om den intagne visar att ett sådant innehav är motiverat för att hans verkställighet ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Kriminalvården anser inte att Ricard Nilssons syfte med sökt innehav – att lägga patienten – är sådant att innehavet är motiverat för att hans verkställighet ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Tillhörigheter som är inköpta i kiosk genom Kriminalvårdens försorg är exempel på innehav som normalt sett är tillåtet. Kortlek kan köpas i kiosken i anstalten Tidaholm. Innehav av kortlek kräver därför inget särskilt beslut i anstalten Tidaholm. Det är Krimi-

nalvårdens uppfattning att något positivt individuellt innehavsbeslut inte har meddelats i anstalten Tidaholm. Något positivt beslut har således inte upphävts av anstalten Kirseberg i förevarande fall. Förvaltningsrätten har i dom den 8 maj 2013 i mål nr 11062-12 prövat innehav av kortlek i anstalten Kirseberg. Förvaltningsrätten avslag överklagandet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

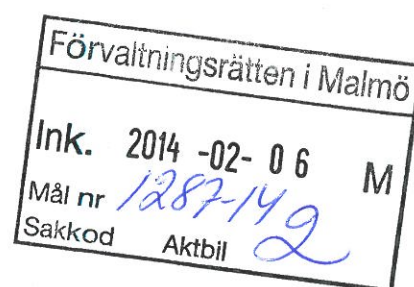
Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Av utredningen i målet framgår att Ricard Nilsson inte beviljats något tillstånd för innehav av kortlek i anstalten Kirseberg. Att hans ansökan om att få inneha kortlek avslagits utgör därmed inte heller en ändring av gynnande beslut.

Kriminalvården har som skäl för att avslå Ricard Nilssons ansökan om få inneha kortlek i sitt bostadsrum bl.a. anfört att innehavet kan äventyra säkerheten och ordningen i anstalten. Kriminalvården har vidare anfört att det är anstalten Kirsebergs principiella ställningstagande att kortlekar i normalfallet äventyrar säkerheten med hänvisning till att många av anstaltens intagna sedan tidigare har ett dokumenterat spelmissbruk och att det är anstaltens erfarenhet att kortspelande alltför ofta äventyrar säkerheten efter att intagna ådragit sig spelskulder. Kriminalvården har dock inte gjort gällande att Ricard Nilsson skulle ha ett spelmissbruk eller att det skulle föreligga några andra konkreta säkerhetsrisker avseende innehav av kortlek i bostadsrummet för hans del. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att det inte framkommit något avgörande skäl till att neka Ricard Nilsson innehav av kortlek, utan att det snarare rör sig om ett generellt förbud mot sådant innehav. Något lagstöd för ett sådant generellt förbud finns inte. Kriminalvården har därmed inte haft fog för sitt beslut och Ricard Nilsson bör medges rätt att inneha kortlek i sitt bostadsrum.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1b)

Ola Brändström

NAMN

Ricard Nilsson, 760410-3577
Anstalten Kirseberg

BESLUT

Anstalten Kirsebergs beslut den 23 december 2013

SAKEN

Innehav; nu fråga om omprövning

BESLUT

Kriminalvården Region Syd ändrar inte anstaltens beslut.

BAKGRUND

Anstalten Kirseberg har den 23 december 2013 avslagit Ricard Nilssons hemställan om att få inneha av kortlek i bostadsrummet. Som skäl för beslutet anføres bl.a. följande. Anstalten bedömer att innehav av kortlek inte är motiverat för att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Ricard Nilsson begär Kriminalvårdens prövning av beslutet och anför bl.a. följande. Anstalten har inte angett någon närmare motivering och uppfyller inte förvaltningslagens stipulerade motiveringsplikt. Vidare anför Ricard Nilsson att han i anstalterna Tidaholm, Kumla och Hall (samtliga klass-1 anstalter) beviljats innehav av kortlek. Eftersom kriminalvården är en myndighet bör nu aktuellt avslag anses utgöra en ändring av ett bifallsbeslut med negativ rättsverkan, det vill säga att det krävs vissa specifika omständigheter för att upphäva tidigare beviljat innehav. Några sådana omständigheter kan inte anses föreligga, i synnerhet inte då man beaktar att anstalten Kirseberg har lägre säkerhetsnivå. Dessutom har det framkommit att det i anstalten Kirseberg råder ett generellt förbud mot innehav av kortlek. Generella förbud kräver stöd i lag och en anstalt har alltså ingen möjlighet att införa lokala förbud av generell karaktär. Ricard Nilsson har rätt att få en individuell bedömning.

SKÄL FÖR BESLUTET

Av 14 kap. 2 § fängelselagen (2010:610), FäL framgår att beslut inte får överklagas innan beslutet har omprövats av Kriminalvården. Ett överklagande av ett beslut som inte har omprövats skall anses som en begäran om omprövning. Av denna anledning tolkar Kriminalvården överklagan som en begäran om omprövning.

Av 5 kap. 1 § FäL, framgår att en intagen får ta emot och inneha böcker, tidskrifter och tidningar, dock inte sådana som kan

1. äventyra ordningen eller säkerheten eller

2. antas motverka den behandling som han eller hon genomgår.

I övrigt får en intagen ta emot och inneha de personliga tillhörigheter som är motiverade med hänsyn till att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

I de allmänna råden till 5 kap 1 § i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för fängelse (FARK Fängelse) framgår att bedömningen av vilka personliga tillhörigheter som kan anses vara motiverade för att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt och därmed kan tillåtas bör ha sin utgångspunkt i att ordningen och säkerheten ska kunna upprätthållas och att verkställigheten särskilt ska inriktas på åtgärder som förebygger återfall i brott. Bedömningen av vad som kan anses motiverat kan variera såväl mellan olika avdelningar och anstalter som mellan olika intagna och grupper av intagna.

Kriminalvårdens, region Syd, bedömning

Anstalten Kirseberg tillhandahåller inte kortlekar eftersom många av anstaltens intagna sedan tidigare har ett dokumenterat spelmissbruk. Anstalten erbjuder behandling i form av brotts- och missbruksrelaterade program och vill därför inte uppmuntra till aktiviteter som kan motverka den behandling som den intagne genomgår. Dessutom är det anstaltens erfarenhet att kortspelande allt för ofta äventyrar säkerheten i anstalten efter att intagna ådragit sig spelskulder.

I anstalten Kirseberg måste den intagne ansöka om tillstånd för att få inneha privat kortlek. Ricard Nilsson har tidigare varit placerad i anstalt där innehav av kortlek generellt medges och Ricard Nilsson har därför inte meddelats något beslut beträffande innehav av kortlek.

Något positivt beslut har således inte upphävts i förevarande fall.

Som framgår av de allmänna råden bör upprätthållandet av ordning och säkerhet vara utgångspunkten för bedömningen av vilka personliga tillhörigheter som ska tillåtas. Anstalten Kirseberg bedömer att sökt innehav kan äventyra säkerheten och ordningen i anstalten.

Mot bakgrund av vad som framkommit i ärendet finner Kriminalvården, region Syd att Ricard Nilsson inte visat att sökt innehav är motiverat för att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Omständigheterna sammantagna har anstalten haft fog för sitt beslut.

Beslutet ska därför inte ändras. Vad Ricard Nilsson har anfört föranleder ingen annan bedömning.

På Kriminalvårdens vägnar

Ulf Grahm

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Malmö. Skrivelsen ges in till Kriminalvården, region Syd, Box 3136, 200 11, Malmö. Den skall ha kommit till regionen inom tre **veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. I överklagan skall anges vilket beslut som avses och vilken **ändring** som begärs.

Bevis om delgivning Ricard Nilsson tecknas på **kopia**.

Beslutet expedieras utan namnunderskrift. Det **underskrivna** beslutet förvaras i Kriminalvårdens arkiv.

Kopia

Ricard Nilsson
Anstalten Kirseberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.